

[Finansministeren.]

at vi havde prisstigninger, der lå oppe på et sådant niveau, og nu må vi altså konstatere, at prisstigningerne tegner til at blive ikke 7-8 pct., men omkring 14 pct. i indeværende år, altså også i det kommende finansår.

Der har været bred enighed om, at underskuddet på betalingsbalancens løbende poster, som i 1973 var på knap 3 mia kr., måtte nedbringes gradvis. I stedet må vi nu se i øjnene, at det i 1974 vil vokse til mere end det dobbelte.

Det er velkendt, og det har været nævnt mange gange, men jeg tager det med for at få en helhed ind i billedet, at det er de enorme prisstigninger på energien og på andre råvarer, der slår igennem her, og at regeringens muligheder — det vil jeg gerne understrege med henblik på de kritiske bemærkninger, der har været fremført — for at afbøde disse uheldige virkninger har været yderst begrænsede både af økonomiske og politiske grunde. Af økonomiske grunde, fordi Danmark i højere grad end så godt som alle andre vesteuropæiske lande er afhængig af sin energiimport og i særdeleshed af olien, som er den energikilde, der repræsenterer langt den største del af vort energiforbrug.

Regeringens muligheder er også begrænsede af politiske grunde, idet vort forslag om at lade de 3 dyrtidsportioner erstatte af en skattefri udbetaling af 1.000 kr. til hver lønmodtager i hvert fald på længere sigt ville have sikret en langsommere prisstigning, end vi nu må indstille os på. Jeg nævner ikke dette for at lægge op til en fornyet debat herom, men det kunne måske være en sidebemærkning til hr. Haunstrup Clemmensens bemærkninger om, at vi ikke ville være med til at føre indkomstpolitik, hvad de konservative i allerhøjeste grad ville.

Hvor var de konservative henne, da regeringen fremlagde dette forslag? Det synes jeg de konservative skulle tage op til eftertanke, når man nu retter så stærke angreb på regeringen for manglende vilje til at føre indkomstpolitik.

Vi har fået et forlig om den omkostningsdæmpende ydelse, og det skal der ikke rokses ved, men vi har også fået ny anskuelighedsundervisning i, hvad der sker, når pengeindkomsterne sættes hurtigt i vejret.

Skatten og priserne tager det meste. Det er et emne, som jeg for øvrigt skal vende tilbage til senere.

Vi må altså indstille os på i 1974 at bære den stærke prisstigning og rekordunderskuddet på betalingsbalancen, som det økonomiske sekretariat har anslået til disse nævnte knap 7 mia kr., men hertil skal lægges valutaudgifter til afdrag på gamle lån og lån til u-landene, så der bliver behov for at skulle dække et samlet underskud på disse områder på 7-8 mia kr., som skal finansieres for hovedpartens vedkommende ved låneoptagning i udlandet.

Jeg tror, vi må erkende, at dette underskud vil melde sig, selv om der på alle områder føres en meget forsigtig økonomisk politik. Det gælder for statens udgifter, hvor det finanslovsforslag, vi har til tredje behandling, viser en realnedgang i de rammebelagte udgifter, og hvor stigningstakten i de løvbundne udgifter, tilskud til drift af offentlige institutioner og lignende, er langsommere end i de foregående år. Det vil sige, at der er sket ting på disse områder, trods de stærke udtalelser, der er kommet under denne debat, som det nok alligevel er værd at hæfte sig ved. Det er klart, at man kan diskutere, om der er sket nok. Jeg mener personlig, at vi selvfølgelig skal videre frem, at der skal ske mere på disse områder i de kommende år. Det gælder ikke alene de statslige områder, det gælder også de kommunale budgetter, hvor regeringen i samarbejde med de kommunale organisationer er ved at gennemgå og gennemføre en begrænsning af de kommunale investeringsbudgetter for 1974-75 med et betragteligt beløb. Det ligger ikke helt fast endnu, men skal vi sige, at det er i størrelsesordenen 700 mill. kr. i forhold til kommunernes budgetoverslag.

Samtidig opretholdes indtil 1. oktober igangsættelsesstoppet for alle offentlige investeringer, såvel statens og kommunernes som de selvejende institutioners, og der fastholdes en meget forsigtig og beløbsmæssig begrænset dispensationspraksis.

Jeg nævner her sådan i enden af hinanden en række af de ting, som skulle være med til at bremse op for den udvikling, jeg nylig har peget på. I denne forbindelse synes jeg også, det bør nævnes, at de lønforhandlinger, vi for nylig har afsluttet med de offent-